

بسم الله الرحمن الرحيم

۷۴ قصه مرزبان نامه

جلد ۱ (شامل ۳۵ قصه)

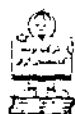
مؤلف: بتول سعیدی

شرکت توسعه کتابخانه‌های ایران

۱۳۹۱

سرشناسه : سعیدی، بتول، ۱۳۴۱-
 عنوان و نام پدیده آور : ۷۱ قصه مرزبان نامه، مؤلف بتول سعیدی.
 مشخصات نشر : تیراژ: شرکت توسعه کتابخانه های ایران، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری : ج. :
 شابک : 978-964-5760-88-3 دوره ۱ : 978-964-5760-86-9 ج. ۱ : 978-964-5760-87-6 ج. ۲ :
 وضعیت فهرست نویسی : فیا
 منابع : ج. ۱. (شامل ۳۵ قصه). - ج. ۱. (شامل ۳۹ قصه).
 عنوان گسترده : هفتاد و چهار قصه مرزبان نامه.
 موضوع : عبداللہ بن وراونی، قرن ۷ ق.، مرزبان نامه -- اقتباس ها
 موضوع : داستان های کوتاه فارسی -- قرن ۱۱
 شناسه افزوده : عبداللہ بن وراونی، قرن ۷ ق.، مرزبان نامه. برگزیده
 رده بندی کنگره : ۳۹۰.۵۷/ع۸۱/ع۸۱/PIR۸۰۹۸
 رده بندی دیویی : ۸۸۳/۶۱
 شماره کتابشناسی ملی : ۵۵۱۵۲۹

به نام خدا
 نام کتاب : ۷۴ قصه مرزبان نامه، جلد ۱ (شامل ۳۵ قصه)
 ناشر : شرکت توسعه کتابخانه های ایران
 مؤلف : بتول سعیدی
 چاپ اول : بهار ۱۳۹۱
 چاپ : چاپخانه ایمان
 تیراژ : ۱۵۰۰ جلد
 آدرس : تهران، خیابان شریعتی، خیابان خواجه عبدالله
 انصاری، ابوذر جنوبی، کوچه نهم، پلاک ۳، طبقه اول
 تلفاکس : ۲۲۸۶۶۲۶۷ - ۲۲۸۶۵۸۳۲، - همراه: ۰۹۱۲۶۳۶۲۹۱۳

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۷۶۰-۸۶-۹

ISBN:978-964-5760-86-9

شابک دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۵۷۶۰-۸۸-۳

ISBN:978-964-5760-88-3 برای دوره

قیمت: ۲۵۰۰ تومان

فهرست

مقدمه

۶

۸

۱- رفتارهای عاقلانه شهریارشاه

۱۰

فصل ۱

۱۰

۲- مرزبان پسر رستم

۱۳

۳- اجازه دادن شاه برای نوشتن کتاب مرزبان‌نامه

۱۶

۴- گفتگوی وزیر با شاهزاده مرزبان

۲۰

۵- انتخاب مهم

۲۲

۶- گرگ خنیاگر

۲۴

۷- شغال خر سوار

۲۷

۸- مرد دهقان و بهرام گور

۲۹

۹- داستان کنیزک و درخواست دوغ

۳۱

۱۰- داستان برزگر و خواب‌گزار

۳۳

۱۱- داستان فیلسوف با مشتری

۳۵

فصل ۲

۳۵

۱۲- پادشاه نیکبخت و وصیت‌های او به فرزندانش

۴۰

۱۳- داستان کشاورز با مار

۴۲

۱۴- داستان غلام بازرگان

۴۶

۱۵- داستان آهو و موش و عقاب

۴۸ - ۱۶- داستان مرد طمع کار با نوخره

۵۰ - ۱۷- داستان شهریار بابل با شاهزاده‌اش

۵۳ - ۱۸- داستان آهنگر و مسافر

۵۶ - ۱۹- داستان روباه و مرغابی

۵۹ - ۲۰- داستان دهقان ثروتمند با پسر خود

۶۲ - ۲۱- داستان بازرگان با دوستان دانا

۶۶ - فصل ۲

۶۶ - ۲۲- ملک اردشیر و دانای مهران به

۷۱ - ۲۳- داستان سه دزد شریک با هم

۷۳ - فصل ۴

۷۶ - ۲۴- دیو گاوپای و دانای دینی

۷۶ - ۲۵- پسر چشم چپ صاحبخانه

۷۸ - ۲۶- داستان موش و مار

۸۰ - ۲۷- داستان بوذرجمهر با خسرو انوشیروان

۸۲ - فصل ۵

۸۲ - ۲۸- دادمه و داستان

۸۹ - ۲۹- دادمه آزاد می‌شود

۹۳ - ۳۰- داستان دزد و گک

۹۵ - ۳۱- داستان مرد نیکو و هدهد

۹۷ - ۳۲- داستان خسرو با ملک دانا

۹۹ - ۳۳- داستان بوذرجمهر با خسرو

۱۰۱

۳۴- داستان مرد بازرگان با زن خود

۱۰۳

۳۵- داستان حاکم هند با ندیم

www.ketab.ir

مقدمه

با سپاس بی کران از خداوند یکتا که جان و خرد را آفرید و بزرگانی را خلق کرد که آثار مفید و ماندگار برای ما فرزندان این آب و خاک به یادگار بگذارند. درود به روان پاک فردوسی‌ها، حافظ‌ها، سعدی‌ها و ... و از آن جمله مرزبان بن رستم بن شروین که این داستانها برگرفته از کتاب آن بزرگوار است که در قرن چهارم به زبان طبرستانی قدیم نگاشته و در قرن هفتم بوسیله بزرگ دانشمندی دیگر به نام سعدالدین وراوینی به فارسی برگردانده شده و اشعاری بر آن افزوده است.

این حقیر نیز بعد از بازنویسی کلیله و دمنه و سه پندجم از شاهنامه، و نیز ۲ جلد ۳۰ قصه قدیمی ایرانی، که مورد استقبال نوجوانان و دانش‌آموزان قرار گرفت، قبل از به پایان رساندن شاهنامه به آن دل بستم که متون دیگر ایرانی را بازنویسی کنم و بیشتر به داستانهای آن پردازم لذا این بار خداوند بزرگ مانند

گذشته یاری‌ام کرد که مرزبان‌نامه را که دارای نثری بس سنگین است، به صورت مجموعه داستان بنویسم.^(۱)

این کتاب که در ۲ جلد چاپ می‌شود دارای ۹ باب (فصل) است^(۲) که هر فصل، یک داستان پایه دارد و مابین قسمتهای داستان پایه که بسیار پرمحتوا و زیباست، داستانهای گنجانده شده؛ امیدوارم دانشمندان نوجوان و جوان و کم سن و سال، و دیگر دانشمندان با مطالعه این کتاب، مثل گذشته مرا یاری نموده و خطاهایم را ضمن یادآوری و ارشاد، بر من ببخشایند.

بتول سعیدی

(۱) علاوه بر داستانهای نوشته شده، ۲ داستان دیگر بود که به علت نامناسب بودن نوشته نشد.

(۲) کتاب مرزبان‌نامه بازنویس دیگری تقریباً در همان قرن ۷ بوسیله شخص دیگری دارد که

۱۰ فصل دارد که آنرا دانشمندی که بازنویسی کرده «روضه‌العقول» نام نهاده و ۳ داستان

از آن کتاب برای نمونه در این کتاب آورده شده است.

۱- رفتارهای عاقلانه شهریار شاه

حدود ۱۵۰۰ سال قبل، یک سلسله پادشاهی در ایران حکومت می‌کردند که یکی از پادشاهان معروف آن خسرو انوشیروان بود. در سال چهارم این خسرو انوشیروان بود که حضرت محمد (ص) به دنیا آمد. قباد شاه ساسانی پسران زیادی داشت که نام یکی از آنها انوشیروان و یکی دیگر کیکاوس یا به زبان آن موقع کیوس بود. انوشیروان جانشین پدر و شاه اصلی ایران شد ولی کیوس و سایر شاهزادگان هر کدام در منطقه‌ای از ایران حکومت کوچکی داشتند که زیر دست شاه ایران بودند. فرزندان کیوس نسل اندر نسل در مازندران که در آن موقع به آن طبرستان گفته می‌شد، حکومت می‌کردند.

حدود هزار سال قبل، یعنی در اواخر قرن چهارم هجری نواده‌ی یازدهم کیوس برادر انوشیروان ساسانی پادشاهی کوچکی در منطقه کوهستان فریم یا شهریارکوه طبرستان داشت. نام این پادشاه شهریار بود از آل باوند. همین شهریارشاه بود که هم‌زمان با پادشاهی سلطان محمود غزنوی پادشاه پرجور و ستم ایران، و همچنین هم‌زمان با فردوسی شاعر بلند آوازه‌ی ایرانی بود، و چون